

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput I. Baptismi notio, materia, forma, minister.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

occurrit dubium, expresse Ecclesia præcepit, in aliorum quoque susceptione Sacramentorum eandem praxim fideles, præsertim pii, ac timorati observant.

Præter hanc quam modo exposuimus dispositionem, quæ quasi negativa & habitualis est, adhuc alia, ut Sacramenta uberius fructificent, positiva & actualis requiritur. Hæc in devotione cum externa, tum interna consistit, variisque virtutum, ac præprimis Fidei, Spei, & Caritatis actibus perficitur. Hanc libri pii, sacra meditatio, ac frequens de divinis sermonizatio docent.

SECTIO II.

DE

BAPTISMO ET CONFIRMATIONE.

CAPUT I.

Baptismi notio, materia, forma, minister.

Baptismus juxta Catechismum Romanum est regenerationis Sacramentum per aquam in verbo. Huic ea, quam sanctus Thomas tradit, definitio consentit, quæ Baptismum describit, quod sit exterior corporis ablutio sub præscripta verborum forma. Tria igitur præter communia, de quibus supra (pag. 384.), adhuc specialia

B b 4

cialia

cialia ad Baptismi valorem requiruntur, videlicet aqua, ablutio, & quam Christus præcipit verborum forma.

Aqua non qualiscumque, sed vera ac elementaris apta Baptismi materia existit; hanc enim Christus, cum Baptismum instituit præcepit, & posthac adhiberi præcepit inquit: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in Regnum Dei (Joan. 3.) Hanc perpetua, ac constans in Ecclesia promissa retinuit, semperque retinendam contra hæresicos Concilia sanxerunt. Extra necessitatis casum aqua benedicta, qualis in baptisterii fonte habetur, unice est assumenda: dum necessitas urgente qualibet etiam turbida, pulverulenta, sulphurea, calida &c. imo & dubia, uti lixivium, &c. in defectu alterius saltem sub condicione est affundenda, ut quantum fieri potest, & tantis consulatur salutis.

Baptismalis ablutio triplici modo, fieri in Ecclesia consuevit. Apostoli totali corporis immersione Baptismum conferebant, ut nequeunt per Baptismum Christo consecuti in mortem, ceu nova creatura cum illo ex aquis emergentem (Rom. 6.). Quinque millia hominum, quatuordecim una die baptizasse Apostoli leguntur, sola immersione, aut aquæ asperione baptizatos fuisse credere fas est. Clinicos seu agrotos in lectulis sola infusione ablutos fuisse ex historia patet. Immerisionis ritus usque ad sæculum decimum tertium communior fuit, huncque ut rationabiliter adhuc sanctus Thomas commendavit (3. *part. Quest. 71. art. 2.*)

Quæst. 66. art. 7.). Jam una, jamque trina fiebat immersio; hodie plerisque in latinis Ecclesiis, illa abrogata, trina infusio in Ritualibus præscribitur, quibus se accomodare Clerici dicecesani tenentur.

Quanam corporis pars Baptismi aqua sit abluenda non omnes conveniunt. Capitis ablutionem sufficere omnes fatentur: de pectore muti idem affirmant, de reliquis partibus diversi diversa proferunt. Quia (ait sanctus Thomas 3. Part. Q. 68. art. 11.) *tamen in nulla exteriorum partium integritas vitæ ita consistit, sicut in capite, videtur quibusdam, quod propter dubium quacumque alia parte corporis abluta puer post perfectam nativitatem sit baptizandus sub hac forma: Si non es baptizatus, ego te &c.* Hocque tamquam rutilius, ut in praxi observent, suæ Diceceseos Parochis sanctus Carolus Borromæus inunxit, quem passim plures alii sunt secuti.

Baptismi forma hisce concipitur verbis: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.* Hanc namque ipse Baptismatis Auctor Christus præscripsit, dum suos ad prædicandum, & baptizandum discipulos misit (Matth. 28.), eamque necessario retinendam esse perperua traditio docet. Expressa, ac distincta trium in una divina natura Personarum mentio adeo hic necessaria est, ut ea ommissa, vel confusaneæ facta irritus baptismus fieret. Naturæ unitas per *in Nomine*, Personarum distinctio copulativa *Patris & Filii & Spiritus sancti* professione exprimitur. Si quis ex ruditate, mente tamen catholica prætermisso & for-

mam proferret: *Ego baptizo te in nomine Patris, Filii, Spiritus sancti*, probabilius vult baptizaret, quamvis propter quorundam Theologorum contrariam opinionem conditionate baptismi repetitioni foret locus. Qui puerum aqua perfundens solummodo diceret: *In nomine Patris &c.* omissis iis, quæ præcedunt, *Ego te baptizo*; Sacramentum non conficeretur, quia illa verba sola generalia nimis sunt, et sacramentalem actionem sufficienter significarent (a). Non tamen eadem omnium, quæ præcedunt, verborum est necessitas. Pronomen *Ego* absque substantiali formæ corruptione omittitur, secus vero pronomen *te*. Quod quis verbo activo in passivum transmutato diceret: *Baptizaris a me in nomine &c.* non baptizaret; quia ista forma parum aut nihil illa differret Græcorum. Formam sic prolatam *Ego te baptizo in nomine Patris, ego te baptizo in nomine Filii, ego te baptizo in nomine Spiritus sancti*, quidam Doctores, quibus hæc obiectum interpolata videtur, invalidam, aut ambiguum; alii validam ac certo ratam censent. Hisque Stephani II. assistit auctoritas, qui de baptismum sub hac forma: *In nomine Patris mergo, in nomine Filii mergo &c.* collatum, absolute validum, ac ratum habuit.

Ministerium Baptismi minus solemnis quæbet homo, etiam Judæus, & Gentilis, magis

(a) Alexander VIII. anno 1690. istam reprobatam Thesin: *Valeat aliquando Baptismus sub hac forma collatus: In nomine Patris &c. praterquam illis, Ego te baptizo.* Num. 27.

& feminae, si necessitas instet, subire possunt. Si obstetrix adsit, huic prae rudi viro baptizandi munus est committendum; quia haec praesentis circa substantialem Baptismi ritum instructa esse oportet. Quapropter (monet Rituale Romanum) curare debet Parochus, ut fideles, praesertim obstetrices rectum baptizandi ritum probe teneant, & servent. Extra necessitatis casum Baptismatis administrandi potestas de jure Parochis competit, qui tamen alteri cuicumque Presbytero munus hoc committere possuat, non tamen adeo facile debent, nisi de ejusmodi Sacerdotis scientia, & probitate aliunde sint certi. Ubi Parocho, legitime impedito, Sacerdos alius deficiat, praesenti Diacono solemnis Baptismi ritus erit committendus, quem hic superpelliceo & stola transversa indutus conferre vi suae ordinationis potest. Quodsi Parocho legitime non impedito, aut praesente Presbytero aut absque commissione Baptismum solemnem Diaconus administraret, graviter delinqueret, fieretque irregularis, quia actum exerceret ordinis, quem non habet; cum non arbitrariam & ordinariam, sed extraordinariam baptizandi potestatem ordinatus acceperit. Unde Hormisda Papa decrevit: Si quis baptizaverit, aut aliquod divinum officium exercuerit non ordinatus, propter temeritatem ab Ecclesia, & numquam ordinetur (Cap. Si quis de Cler. non ord.). Alia, circa Baptismi ritum observanda Ritualia sat, superque explicant, quae proin legere, ac ne per oblivionem aliquid negligatur, saepius relegere Parochi debent.

CAPUT